

Üldajaloo ainekava - I valikkursus Tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat

Õppesisu	Õpitulemused
<p>I teema. Esiaeg ja tsivilisatsioonide teke.</p> <p>Esiaeg ja tsivilisatsioonide teke: Esiaja arengujärgud. Inimese põlvnemine. Inimene ja loodus. Mõtlemise ja kõne tekkimine. Kunsti alged. Inimkonna arengu ebaühtlus. Kütid, kalastajad ja korilased. Maaharijad ja karjakasvatajad. Metallide kasutuselevõtt. Varajaste tsivilisatsioonide peamised tunnused.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iseloomustab esiaja arengujärke ja saavutusi ning analüüsib seoseid ja järjepidevust arengus; 2) teab antropogeneesi põhijärke ja analüüsib erinevaid käsitlusi inimese kujunemisest; 3) analüüsib tsivilisatsioonide kujunemise põhjusi ja arengut, iseloomustab näidete kaudu tsivilisatsioonide peamisi tunnuseid; 4) teab esiaja allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi esiaja arengu kohta; 5) näitab kaardil varajaste tsivilisatsioonide asualasid.
<p>II teema. Egiptus</p> <p>Egiptus. Riigi tekkimine. Ühiskond ja eluolu. Religiooni põhijooned. Surnutekultus. Kirjandus. Teadus. Egiptus tänapäeval.</p> <p>Egiptus. Riigi tekkimine. Ühiskond ja eluolu. Religiooni põhijooned. Surnutekultus. Kirjandus. Teadus. Egiptus tänapäeval.</p>	<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib Egiptuse riiklust, ühiskonda ja igapäevaelu, loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) iseloomustab näidete kaudu Egiptuse kultuuripärandit ning religiooni, teaduse ja kirja arengut; 3) teab Egiptuse ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Egiptuse ajaloo kohta.
<p>III teema. Mesopotaamia ja Ees-Aasia</p> <p>Mesopotaamia. Sumeri linnriigid: ühiskond ja eluolu. Semiidid. Vana-Babüloonia. Hammurabi koodeks. Babüloonia ühiskond ja eluolu. Assüüria. Uus-Babüloonia. Babüloni ehitised. Religiooni põhijooned. Kangelaseepika ja Gilgameš. Teadus. Indoeurooplased, küsimus nende päritolust. Hetiidi impeerium. Pärsia impeerium. Foiniikia ja Iisrael: Foiniikia linnriigid, kaubandus ja meresõit. Kultuurikontaktid. Iisrael: ülevaade iisraeli rahva ajaloost. Monoteismi kujunemine ja Vana Testament. Mesopotaamia ja Ees-Aasia alad tänapäeval.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) analüüsib riiklust, ühiskonda ja igapäevaelu Mesopotaamias ja Ees-Aasias ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) iseloomustab näidete kaudu Mesopotaamia ja Ees-Aasia kultuuripärandit ning religiooni, kirja, kirjanduse ja teaduse arengut; 3) tunneb iisraeli rahva ajaloo põhisündmusi ja monoteistliku religiooni kujunemist; 4) teab olulisemaid kirjalikke allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Mesopotaamia ja Ees-Aasia ajaloo kohta.
<p>IV teema. Kreeta-Mükeene</p> <p>Kreeta-Mükeene. Arheoloogilised kaevamised: Knossos, Mükeene, Trooja.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb Kreeta-Mükeene perioodi kui varaseimat ajajärku Kreeka ajaloos;

<p>Kiri, selle dešifreerimise tulemused. Kreeta ja Mückeene ühiskond. Naiste positsioon Kreetal. Kreeta-Mückeene mõju hilisemale Kreeka tsivilisatsioonile.</p>	<p>2) iseloomustab Kreeta-Mückeene ühiskonda ja selle mõju hilisemale Kreeka tsivilisatsioonile; 3) teab Kreeta-Mückeene ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Kreeka ajaloo kohta.</p>
<p>V teema. India India. Induse kultuur. Aarjalaste sisseränd. Riikluse ja ühiskonna areng. Kastid. Veedad. Brahmanism. Budism. Hinduism. Sanskrit. Kirjandus. Teadus. Kunst. Islami levik Indias. India tänapäeval.</p> <p>India. Induse kultuur. Aarjalaste sisseränd. Riikluse ja ühiskonna areng. Kastid. Veedad. Brahmanism. Budism. Hinduism. Sanskrit. Kirjandus. Teadus. Kunst. Islami levik Indias. India tänapäeval.</p>	<p>Õpilane: 1) tunneb India ajaloo tähtsamaid arengujärke Induse tsivilisatsioonist Euroopa kolonisatsiooni alguseni ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) analüüsib India ühiskonda, eluolu, religioone ja kultuuripärandit; 3) teab India ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi India ajaloo kohta.</p>
<p>VI teema. Hiina Hiina. Vana-Hiina tsivilisatsiooni kujunemine. Keisririigi teke. Riigi ja ühiskonna korraldus. Ametnikkond. Religioon ja filosoofia: konfutsianism, taoism. Hieroglüüfkiri. Kirjandus. Teadus. Leiutised. Kunst. Hiina tänapäeval.</p> <p>Hiina. Vana-Hiina tsivilisatsiooni kujunemine. Keisririigi teke. Riigi ja ühiskonna korraldus. Ametnikkond. Religioon ja filosoofia: konfutsianism, taoism. Hieroglüüfkiri. Kirjandus. Teadus. Leiutised. Kunst. Hiina tänapäeval.</p>	<p>Õpilane: 1) tunneb Hiina ajaloo peamisi arengujärke tsivilisatsiooni tekkest kuni keisririigi lõpuni ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) iseloomustab Hiina ühiskonda, eluolu, religiooni ja kultuuripärandit; 3) teab Hiina ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Hiina ajaloo kohta.</p>
<p>VII teema. Ameerika Ameerika. Kesk-Ameerika tsivilisatsioon: maiad, asteegid. Andide tsivilisatsioon: inkad. Riigi ja ühiskonna korraldus. Religioon. Tähtsamad kultuurisaavutused. Ameerika tsivilisatsioonide häving.</p>	<p>Õpilane: 1) tunneb Kesk-Ameerika ja Andide tsivilisatsioonide peamisi arengujärke nende tsivilisatsioonide tekkest kuni eurooplaste koloniaalvallutuseni, loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) iseloomustab ja võrdleb Kesk-Ameerika ning Andide tsivilisatsioonide ühiskonda, eluolu, religiooni ja kultuuripärandit; 3) teab Ameerika põlisrahvaste (maajade, inkade, asteekide) ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Ameerika varasemate tsivilisatsioonide kohta.</p>

<p>VIII teema. Araabia maad Araabia maad. Islami teke ja levik. Muhamed. Koraan. Religiooni osa igapäevaelus. Abielu ja perekond. Sunna. Islami uskumused ja tavad. Sunniidid, šiiidid. Araabia vallutused, Araabia kalifaat ja selle lagunemine. Eri rahvaste kultuuri ühtesulamine. Arhitektuur. Kirjandus. Teadus. Araabia kultuuri mõjud Aasia ja Euroopa kultuurile. Araabia maad tänapäeval.</p>	<p>Õpilane 1) tunneb islami teket ja levikut Aasias ja Vahemere maades ning iseloomustab islami mõju ühiskonnale; 2) analüüsib araabia kultuuripärandit, toob näiteid araabia kultuuri mõju kohta Euroopale, loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 3) teab araabia allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi araabia maade ajaloo kohta.</p>
<p>IX teema. Aafrika tsivilisatsioonid Etioopia riik ja kultuur. Lääne-Aafrika kultuurid: Ghana ja Mali, kontaktid Vahemere maadega; Joruba kultuur. Zimbabwe kultuur. Aafrika langemine Euroopa riikide võimu alla. Kolonisatsiooni tagajärjed Aafrikale. Aafrika tänapäeval.</p>	<p>Teema „Aafrika tsivilisatsioonid“ läbimise järel õpilane 1) tunneb tähtsamaid Aafrika kultuure ning loob seoseid mineviku ja tänapäeva vahel; 2) iseloomustab Aafrika põlisrahvaste kultuuride erijooni; 3) teab Aafrika ajaloo allikaid ning teeb allikate alusel järeldusi Aafrika ajaloo kohta.</p>